

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1625/2021
10.08.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Добриле Страјина и Божидара Вујичића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Радивој Ајдуковић, адвокат из ..., против туженог Индустијског синдиката Србије у Београду, чији је законски заступник ББ из ..., чији је пуномоћник Огњен Ђурић, адвокат из ..., ради поништаја одлука, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против решења Апелационог суда у Београду Гж1 318/19 од 22.01.2021. године, у седници већа одржаној 10.08.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ решење Апелационог суда у Београду Гж1 318/19 од 22.01.2021. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П1 120/16 од 18.09.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца па су поништене одлука председника Индустијског синдиката Србије (у даљем тексту: ИСС), ББ број .../... од 26.02.2014. године о искључењу тужиоца из чланства ИСС и одлука Главног одбора ИСС од 27.02.2014. године о верификацији одлуке председника ИСС, ББ број .../... од 26.02.2014. године о искључењу тужиоца из чланства ИСС. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 157.900,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења па до исплате.

Решењем Апелационог суда у Београду Гж1 318/19 од 22.01.2021. године, ставом првим изреке, укинута је првостепена пресуда и тужба тужиоца одбачена као недозвољена. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 157.900,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом трећим диспозитива, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 63.750,00 динара, са законском затезном каматом од наступања услова за извршност пресуде па до исплате, а за више од досуђеног до траженог износа од 142.500,00 динара са затезном каматом, захтев туженог је одбијен као неоснован. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова жалбеног поступка исплати износ од 33.000,00 динара, а за више од досуђеног до траженог износа од 60.000,00 динара захтев туженог је одбијен као неоснован. Ставом петим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка на име састава одговора на жалбу.

Против другостепеног решења, ревизију је благовремено, преко пуномоћника, изјавио тужилац због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијано решење на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/18) – у даљем тексту: ЗПП, Верховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиоца основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био члан ИСС и обављао је функцију члана Статутарног одбора у ИСС, а као члан Уједињених синдиката Србије обављао је и функцију председника истог синдиката. Оспореном одлуком председника ИСС ББ од 26.02.2014. године тужилац је искључен из чланства ИСС, те му је искључењем из чланства ИСС аутоматски престало чланство у Статутарном одбору. Одлука о искључењу је објављена на сајту ИСС истог дана, а Статутарни одбор ИСС је, такође, истог дана размотрио одлуку председника ИСС од 26.06.2014. године и дао мишљење да то искључење није у складу са члановима Статута ИСС јер одлуку о искључењу доноси Главни одбор ИСС, у складу са чланом 24, а не председник ИСС. Та одлука, односно мишљење Статутарног одбора није нигде заведено нити протоколирано. Оспореном одлуком Главног одбора ИСС од 27.02.2014. године потврђена је одлука председника ИСС о искључењу тужиоца из чланства ИСС и та одлука је заведена код ИСС под бројем .../... од 28.02.2014. године.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев налазећи да председник ИСС према Статуту синдиката није имао овлашћење да донесе одлуку о искључењу тужиоца као члана ИСС већ да одлуку о искључењу може донети само Главни одбор, који пре тога мора испоштовати све претходне механизме предвиђене у циљу прикупљања и проверавања информација о чињеницама од значаја за доношење одлуке о искључењу. Само изузетно Главни одбор може донети одлуку о аутоматском искључењу члана синдиката без истражног поступка у изузетно тешким случајевима кршење основних статутарних норми и програмских начела којима се доводи у питање углед и аутономна позиција синдиката. С обзиром на то, првостепени суд је оценио да оспорене одлуке нису засноване и донете на основу Статута ИСС, те да стога не могу производити правно дејство, због чега је одлучио као у ставу првом изреке првостепене пресуде.

Побијаним другостепеним решењем укинута је првостепена пресуда и тужба тужиоца је одбачена. У образложењу је наведено да тужилац у току поступка није доказао да је против одлуке Главног одбора која је донета 27.02.2014. године, изјављивао жалбу, нити је по тој жалби коначну одлуку донео Конгрес. По оцени другостепеног суда, одлука Главног одбора не ужива судску заштиту као самостални акт, већ може уживати судску заштиту само као симбиотички акт са коначном одлуком Конгреса. У конкретном случају, тужилац је тужбом тражио поништај одлуке Главног одбора и одлуке председника ИСС, које одлуке немају карактер коначног акта у смислу одредбе члана 23. Статута туженог у вези члана 20. Закона о удружењима. Имајући у виду наведено, другостепени суд је нашао да је тужба тужиоца недозвољена.

Одредбом члана 11. Закона о удружењима („Службени гласник РС“ бр. 51/09... 44//18), који се на туженог као синдикалну организацију примењује на основу одредбе члана 2. истог закона, прописано је да се удружења оснивају усвајањем оснивачког акта и Статута и избором лица овлашћеног за заступање на оснивачкој скупштини удружења.

Према члану 12. став 1. истог закона, Статут је основни општи акт удружења. Сва питања од значаја за рад удружења уређују се Статутом, што произлази из тач. 4. и 5. истог члана.

Одредбом члана 20. став 1. Закона о удружењима прописано је да сваки члан удружења може покренути поступак пред надлежним основним судом за утврђивање ништавости општег акта удружења који је донет супротно Статуту или другом општем акту удружења, односно за утврђивање ништавости појединачног акта удружења који је донет супротно закону, Статуту или другом општем акту удружења, у року од 15 дана од дана сазнања за акт, а најкасније у року од шест месеци од дана доношења акта. Према ставу 3. истог члана, поступак за утврђивање ништавости акта из става 1. овог члана води се према одредбама закона којим се уређује парнични поступак.

Одредбом члана 23. став 1. Статута ИСС од 19.11.2012. године је прописано да члан против кога се води поступак за искључење не може обављати никакве функције у Синдикату док поступак траје (став 1); да члан има право жалбе Главном одбору, у року од 30 дана од дана пријема писменог обавештења о престанку чланства, а приликом разматрања жалбе Главни одбор је дужан да прибави и уважи мишљење Статутарног одбора Синдиката (став 2); да одлука о искључењу постаје правноснажна када је својом одлуком потврди Главни одбор (став 3); да на одлуку Главног одбора искључени члан има право жалбе Конгресу (став 4); да је одлука Конгреса коначна.

Оцењујући да је тужба тужиоца недозвољена, другостепени суд се у образложењу побијаног решења позвао на цитиране одредбе члана 20. Закона о удружењима и члана 23. Статута туженог. Међутим, како одредба члана 20. Закона о удружењима судску заштиту прописује против сваког појединачног акта, суд је био дужан да образложи од каквог је значаја за оцену дозвољености тужбе то што се тужбеним захтевом тражи поништај одлуке Главног одбора која је према члану 23. став 3. Статута ИСС правноснажна, као и да процени делотворност жалбе коју искључени члан може поднети Конгресу, поготово имајући у виду и одредбу члана 43. Статута туженог из које произлази да се редовни Конгрес одржава сваке четврте године. Како образложење побијаног решења не садржи ту оцену, по налажењу Врховног касационог суда, у овом конкретном случају, разлози побијаног решења су нејасни и контрадикторни. Овакви недостаци у овом случају представљају битну повреду правила поступка из члана 374. став 1. ЗПП, јер суд није правилно применио одредбу члана 355. став 4. ЗПП која странкама треба да пружи гаранције јасно образложене судске одлуке, што је било од утицаја на доношење законите и правилне пресуде.

Имајући у виду изложено, потребно је да другостепени суд у поновном поступку поново оцени наводе тужиоачеве жалбе, водећи рачуна о правном становишту Врховног касационог суда исказаном у овом решењу и да након пажљиве анализе прописа на које се позвао правилном применом материјалног права донесе на закону засновану одлуку.

На основу свега наведеног, Врховни касациони суд је применом члана 416. став 2. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић